Иван Милев

(1897 – 1927)

120 години от рождението му. Живописец, сценограф, илюстратор, един от представителите на българския сецесион.

Роден е в Казанлък в сиромашко семейство на овчар. Още в училище проявява самобитния си художествен талант, наследен очевидно от майка му – неука, но сръчна жена с изключителен усет към цветовете, която изработвала красиви тъкани черги, везани покривки и писани великденски яйца. Учи в Казанлъшкото педагогическо училище. По време на Първата световна война е мобилизиран и зачислен в щаба на Въздухоплавателната дружина като военен художник (1916 г.). След година е изпратен на фронта да търси сюжети за изложба. Паднала наблизо граната му причинява нервно сътресение, което остава заекване в говора му.

След войната Иван Милев решава да учителствува, за да събере средства за следване в Художествената академия. Там е приет през 1920 г. Беднотията и мизерията го преследват и по време на следването му. За да изкара пари, е принуден да продава зарзават в покрайнините на града, за икономии ходи дори и зиме с налъми. По време на обучението си прави няколко самостоятелни изложби. Сътрудничи като илюстратор и карикатурист на сп. „Червен смях“, „Ек“ и др., рисува корици на книги, декорира със стенописи къщи на богати хора. През лятото на 1924 г. със студентска екскурзия посещава Цариград, Атина, о. Корфу, Неапол, Рим, Флоренция и Венеция и се запознава отблизо с постиженията на европейската живопис.

Завършва Академията през 1925 г. със специалност „Декорация“. Работи като художник на свободна практика и е един от най-добрите майстори на темперната и акварелната техника. Творбите му са самобитни, изхождат най-вече от българското народно творчество и от родната природа. Говори се, че Милев е бил готов да умре от глад,

Иван Милев

но не искал да продава картините си, които са представлявали единствената радост в живота му. До смъртта си работи като сценограф в Народния театър – София. Надарен с богато въображение, той създава нова сценографска стилистика в българския театър.

Умира от инфлуенца (испански грип) ненавършил 30 години. Негови творби се съхраняват в Националната художествена галерия в София и в галерии на други градове в страната. ◆

Гаврил Кръстевич

Гаврил Кръстевич

(1817 – 1898)

200 години от рождението му. Юрист, историк, общественик, един от основателите на Българската екзархия, радетел за културното обособяване на българите в Османската империя.

Роден е (според някои историци през 1816 г.) в Котел под името Гандю Баев, учи в родния си град, после в Карлово. Кратко време учителства в Сливен, а през 1835 г. заминава за Цариград. Там – по препоръка на местни котленски първенци – го приема един от най-влиятелните османски сановници, котленецът княз Стефан Богориди, който се заема да го изучи. В началото му осигурява частен преподавател, по-късно го праща в елитната гръцка школа в Куручешме, а през 1838 г. – Париж, където Г. Кръстевич завършва право в Сорбоната (1843 г.). Завръща се в Цариград и работи като секретар на С. Богориди и негов наместник-управител на гръцкия остров Самос (1845 – 1850). От 1850 г. започва кариера в османската съдебна система като съдия, член на Върховния съд, преподавател в юридическата школа, а от 1868 г. е член на Висшия правосъден съвет на империята.

Не без значение е и публицистичната дейност на Гаврил Кръстевич. След завръщането си от Париж той пише статии за сп. „Любословие“, „Читалище“ относно развитието на българското образование, публикува и във вестниците „Съветник“, „Македония“, „Право“. От 1859 г. в